

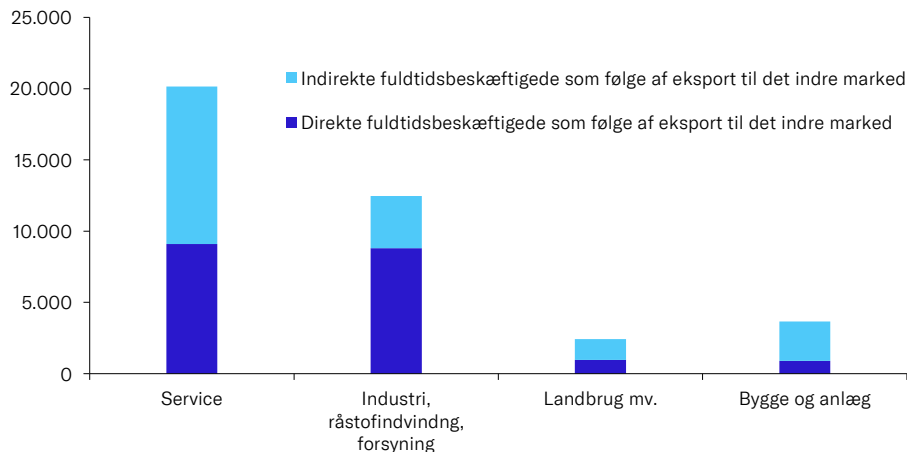
Konsekvenserne af Brexit for danske virksomheder

Storbritanniens udtræden af EU, "Brexit", nærmer sig. Det vil kunne påvirke mange danske virksomheder såvel som danske lønmodtagere. Storbritannien er således blandt vores vigtigste eksportdestination. I 2017 beløb vores eksportsalg til Storbritannien sig til 86 mia. kr., og hvad der svarer til ca. 39.000 årsværk har job, der er direkte eller indirekte afhængige af eksporten til Storbritannien.

I alt er ca. 39.000 fuldtidsbeskæftigede danskere afhængige af eksport til Storbritannien

Mange beskæftigede kan blive påvirkede af det forestående "Brexit". Som nævnt er det i Danmark knap 39.000 beskæftigede (omregnet til årsværk), der direkte eller indirekte afhængige af at eksportere til Storbritannien. Heraf er knap 20.000 direkte afhængige af eksport til Storbritannien, mens knap 19.000 er indirekte afhængige af eksport til landet. Direkte eksport indebærer et direkte salg til en britisk kunde, mens indirekte eksport indebærer salg til den danske eksportør (fx kunne dække en rengøringsvirksomhed, som udfører rengøring hos den virksomhed, der eksporterer til Storbritannien). Det er opsummeret i figur 1.

Figur 1: **39.000 fuldtidsbeskæftigede er afhængig af eksport til UK**

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistik og Timmer m.fl. (2015)

Anm.: Metoden er nærmere beskrevet i boks 1 s. 6.

Af: økonom Kristian Skriver Sørensen, konsulent Lasse Hamilton Heidemann, chefkonsulent Malthe Munkøe, chefkonsulent Michael Bremerskov Jensen. Udgivelsestidspunkt: april 2018

Dansk-britisk samhandel

Ser man direkte på eksporten af danske varer og services til Storbritannien er det ligeledes store beløb, der berøres af "Brexit". I 2017 beløb den samlede danske eksport sig således på 86,3 mia. kr., og vi importerede varer og services for 76,6 mia. kr. Der er altså meget på spil, hvis ikke "Brexit" håndteres fornuftigt.

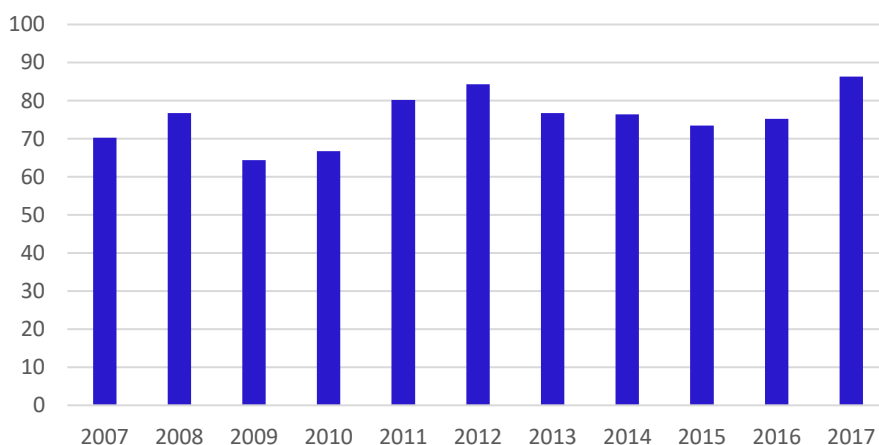
Dansk eksport på 86 mia. kr. til Storbritannien

Tabel 1: Dansk-britisk samhandel, 2017

Eksport	86,3 mia. kr.
Heraf services	37,7%
Import	76,6 mia. kr.
Heraf services	68,3%

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistiks Udenrigseksport-statistik

Figur 2: Udviklingen i dansk eksport til Storbritannien, 2007-2017, mia. kr.

Kilde: Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistiks Udenrigseksport-statistik

Anm.: Løbende priser

Brexits betydning for danske virksomheder

Det står klart, at briterne udtræder af EU den 29. marts 2019. Man har også fået lavet en aftale for, hvordan overgangsperioden frem til den 31. december 2020 skal håndteres, mens der stadig forhandles om, hvordan man håndterer tiden efter 2020, herunder i forhold til samhandlen mellem Storbritannien og EU-lande, når briterne træder ud af det Indre Marked. Konkret er der indgået en aftale om, hvor meget briterne betaler i "skilsmisse"-overgangsperioden. Oprindeligt havde briterne meldt ud af de ikke ville betale, men er endt med at acceptere en aftale, der fastsætter en betaling på 39 mia. pund. Desuden har man aftalt, at der frem til 31. december 2020 i al væsentlighed gælder samme regler som der gør i dag, således at fx erhvervsliv ikke vil opleve ændringer eller forstyrrelser, når Storbritannien udtræder af EU. De aktuelle forhandlinger om Storbritanniens langsigtede relation til EU-landene kredser især om den fremtidige samhandel, ligesom der er behov for at finde løsninger blandt andet på spørgsmålet om, hvordan man håndterer grænsen mellem Irland og Nordirland og arbejdskraftens frie bevægelighed. Dertil kommer, at briterne ønsker en meget vidtgående og ambitiøs frihandelsaftale, hvilket normalt tager meget lang tid at forhandle på plads, men skal man undgå store forstyrrelser af samhandlen er der altså behov for, at den er klar, når overgangsperioden ophører ved udgangen af 2020. Det haster derfor med konkrete fremskridt i forhandlingerne, så usikkerheden ikke hæmmer erhvervslivet mere end højst nødvendigt.

Afhængig af, hvordan de forskellige forhandlinger ender, kan dansk erhvervsliv blive påvirket på en række områder, herunder:

- Toldsatser: et centralt spørgsmål bliver hvilke toldsatser der vil gælde, og hvordan toldkontrollen organiseres ved den engelske grænse, herunder i forhold til om der opstår ventetider ved knudepunkter såsom ved Calais-Dover forbindelsen
- Fri bevægelighed af arbejdskraft: Vil Storbritannien blive anset som et tredjeland i forhold til arbejdskraft, således at det blandt andet vil blive væsentligt vanskeligere for danske virksomheder at rekruttere arbejdskraft i Storbritannien, eller vil der komme en særlig aftale?
- Regulatorisk samarbejde: Vil de regler der gælder fx for produkter, standarder og lignende begynde at divergere så meget, at man ikke længere uden problemer kan sælge den samme vare eller service både i EU og i Storbritannien?
- Eksisterende kontrakters gyldighed: Hvordan påvirkes indgående kontrakter, og hvad vil gælde fremadrettet i forhold til lovvalg, værneting, håndhævelse osv.?
- Offentlige udbud: Hvordan bliver adgangen til at byde på offentlige udbud i Storbritannien for danske virksomheder?
- Konkurrenceret og statsstøtte: I dag gælder der fælles EU's regler for, hvornår noget betragtes som ulovlig statsstøtte. Et vigtigt spørgsmål er hvilken linje og praksis der vil gælde, og om det kan give anledning til at britiske virksomheder vil kunne begynde at modtage statsstøtte, som efter de nuværende regler ville blive opfattet som ulovlig.

Brexit kommer efter alt at dømme til at medføre tab for både briterne og EU, men det bør tilstræbes, at forhandlingerne resulterer i et fremtidigt forhold, som medfører så få ændringer som muligt for erhvervslivet. Derfor skal vi så vidt muligt undgå nye toldbarrierer, såvel som nye regulatoriske og administrative barrierer, ligesom vi bør tilstræbe gode muligheder for at hente og udstationere arbejdskraft mellem EU og Storbritannien. Det er dog afgørende at sikre en balance så det Indre Marked bevares, således at briterne ikke kan opnå mange gevinster og rettigheder ved en uhindret handelsadgang, uden tilsvarende at acceptere de medfølgende forpligtelser som gælder for EU-medlemmer.

Sådan har vi gjort

Arbejdspladser afhængige af eksport til Storbritannien

For at kvantificere hvor mange arbejdspladser, der er afhængige af eksport til Storbritannien, er Dansk Erhvervs Input-Output-model for den danske økonomi benyttet. Dansk Erhvervs Input-output-model er udviklet med udgangspunkt i de almindelige principper for input-output-modeller.

Dansk Erhvervs Input-output-model kortlægger i detaljeret omfang de økonomiske strømme mellem brancherne i den danske økonomi. Det kan benyttes til at omsætte hvordan de direkte effekter af at enkelte brancher eksport til Storbritannien spreder sig rundt til andre brancher i den danske økonomi, og dermed indirekte giver anledning til omsætning og jobs i andre brancher.

Analysen viser dermed, hvordan de enkelte brancher direkte og indirekte er afhængige af eksport til udlandet – enden direkte i form af eksport eller indirekte, når en virksomhed eller branche er underleverandør til eksportende brancher.

Når man anvender resultaterne i analysen skal man være meget varsom. Når man anvender en Input-output-model skal man være opmærksom på, at det ikke er en generel ligevægtsmodel. Den tager for ikke hensyn til, at der evt. kan være kapacitetsbegrænsninger i økonomien. Specielt skal man være varsom med at tolke, hvad der ville ske, hvis vi ikke havde det indre marked. I så fald vil der være en række ligevægtsmekanismer, der kommer i spil. Det tages der ikke højde for i denne analyse.

Der tages udgangspunkt i beskæftigede omregnet til fuld tid. Det vil sige, at hvis eksempelvis to fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i en virksomhed bruger halvdelen af arbejdstiden med eksport til det indre marked, er det lagt til grund, at det er 1 fuldtidsbeskæftiget. Det betyder, at formentlig er endnu end 39.000 beskæftigede påvirket af eksport til Storbritannien. I beregning af fuldtidsansatte er det lagt til grund, at en fuldtidsbeskæftiget årligt arbejder 1924 timer.

Der medtages desuden ikke de såkaldte inducerede effekter, der belyser beskæftigelseseffekter af privat forbrug.

Analysen er baseret på World Input-Output Database (Timmer m.fl. (2015)), hvor det seneste år er 2014. Dansk Erhvervs input-output-tabel er baseret på tal for 2016, samt en 69-gruppering.

Import og eksport

Eksport og import er givet ved Danmarks Statistiks opgørelser, og omfatter både varer og services baseret på Udenrigseksportstatistikkerne. Hvis man i stedet tog udgangspunkt i Betalingsbalance-statistikkerne, der medregner varer og services ejet af danske datterselskaber, ville beløbene i tabel 1 være en smule højere (den samlede eksport i 2017 således ca. 90 mia. kr. i stedet for ca. 86 mia. kr.), men dog ikke væsentligt anderledes. I tabel 3 er vare- og servicekategorier vist på det overordnede niveau (vareeksport ud fra SITC kategorier), dog er land-, og søtransport vist særskilt, ligesom medicinske og farmaceutiske produkter er det.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 9. april 2018

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående Brexit og den konkrete analyse kan ske til konsulent Lasse Hamilton Heidemann på lh@danstkerhverv.dk eller tlf. 3374 6595

Noter